

Brussel gaat nu echt bepalen wie hier heen komt

Posted on 7 december 2019 by Syp Wynia

Het is muisstil rond de toestroom van asielzoekers en andere migranten naar Europa. Maar achter de schermen wordt in Brussel, Berlijn en Parijs een nieuw 'migratiepact' op poten gezet. In Brussel wordt straks bepaald welke asielzoeker naar welk land gaat. Nederland gaat nergens meer over.

Kranten en tv-programma's hebben het er al tijden niet meer over, maar ondertussen wordt in de Europese hoofdsteden een nieuw migratiebeleid in elkaar gezet. En wie niet mee wil doen, wordt gestraft – met boetes en erger. Het Binnenhof was daar steeds voorstander van. Maar is dat nog wel steeds zo?

Er is in Brussel een nieuwe Europese Commissie, met twee commissarissen die over migratie gaan: de Griek Margarítis Schinás (tevens één van de vicepresidenten) en de Zweedse Ylva Johannson. En meteen op hun eerste werkdag, maandag 2 december, hadden zij 's ochtends om 9 uur een afspraak met de Duitse minister van Binnenlandse Zaken, de Beier Horst Seehofer. Seehofer had een papier op zak dat voor de Eurocraten de routekaart voor de komende jaren moet worden.

Het probleem verdelen

De kern van het verhaal van Seehofer luidt: verdelen – het verdelen van asielzoekers over Europa. Dat is niet nieuw, maar eerder mislukt. In de nazomer van 2015 riep de Duitse bondskanselier Angela Merkel 'Wir schaffen das', wat door honderdduizenden Syriërs, Afghanen en anderen werd beschouwd als een collectieve uitnodiging om naar Europa in het algemeen en Duitsland in het bijzonder te komen.

Er kwamen er zo veel – en vooral naar Duitsland – dat Merkel een 'Europese' oplossing zocht en vond: er zouden in totaal 160.000 asielzoekers uit vooral Griekenland en Italië over de hele Europese Unie worden verdeeld. Het werden er uiteindelijk maar 35.000, want in de praktijk zaten maar weinig landen op deze herverdeelde asielzoekers te wachten. En Oost-Europese landen waren helemaal tegen: die probeerden het dictaat van Merkel vergeefs door het Europese Gerechtshof te laten vernietigen.

Macron naar Rome

Maar daarmee is het verhaal niet voorbij. Frankrijk, Duitsland en de nieuwe Europese Commissie komen met een nieuw, vermoedelijk dwingender plan om migranten die illegaal de Europese Unie binnenkomen en asiel willen over de hele EU te laten verdelen. De eerste aanzetten waren er de afgelopen maanden al.

Zo ruilde de regerende 5-sterrenbeweging in Italië deze zomer de rechtse Lega van Matteo Salvini in voor de sociaaldemocraten. Die switch werd toegejuicht in Berlijn, Brussel en Parijs. Want Salvini was in eigen land populair, omdat hij zich verzette tegen het eurobeleid van Brussel en de Italiaanse havens sloot voor liefdadigheidsorganisaties die boten met asielzoekers uit Libië kwamen brengen. Dat leverde vervelende tv-beelden van ronddobberende Afrikanen op en dat hinderde de Europese hoofdsteden.

De nieuwe linkse regering was nog niet aan de macht in Italië, of Macron reisde af naar Rome om de nieuwe machthebbers een steuntje in de rug te geven. Hij beloofde een 'Europese' regeling: als Italië de boten van ngo's (actiegroepen) weer zou ontvangen zou hij er voor zorgen dat de migranten in kwestie over Europa verdeeld zouden worden en niet in Italië zouden blijven hangen.

En Duitsland, Frankrijk en Italië naar Malta

Zo geschiedde. Op 23 september werd op Malta een deal gesloten door Frankrijk, Duitsland, Italië en Malta in aanwezigheid van de Europese Commissie en huidige EU-voorzitter Finland. De kern van het verhaal: de helft van de door ngo's in Malta en Italië aan land gebrachte asielzoekers zou binnen een maand mogen doorreizen naar Duitsland of Frankrijk, de rest zou naar andere EU- landen moeten: vrijwillig, zo leek de bedoeling.

En inderdaad zijn er de afgelopen maanden ngo-schepen in Italië en Malta geland en inderdaad zijn er asielzoekers van die schepen doorgestuurd naar Duitsland en Frankrijk. Maar, anders dan gehoopt, bleek de animo bij andere Europese landen – op een enkel kleintje na – niet groot om mee te doen.

Maar 'Malta' is pas het begin

Maar de 'Malta-deal' blijkt pas de opmaat van een veel grotere operatie, een voortzetting met andere middelen van het eerdere verdelingsplan uit 2015. In het min of meer geheime plan dat Seehofer naar Brussel meenam op 2 december is sprake van een nieuwe agentschap, het 'European Union Agency for Asylum', dat onmiddellijk na aankomst bepaalt naar welk land de vers gearriveerde asielzoeker wordt getransfereerd.

In het papier van Seehofer wordt naar verluidt nog niet gesproken over verplichtingen en quota voor de EU-landen, maar het zou vreemd zijn als die niet snel uit de coulissen zouden komen. Het heeft er alle schijn van dat het plan-Seehofer de kern wordt van het 'migratiepact' dat de nieuwe (Duitse, maar zeer Fransgezinde) voorzitter van de Europese Commissie – Ursula von der Leyen – afgelopen zomer al toezegde voor de eerste maanden van volgend jaar.

Het Von der Leyen-pact

In dat migratiepact wil Von der Leyen ook meer 'legale' routes voor Afrikanen en Aziaten om naar Europa te komen, in de veronderstelling dat er dan minder asielzoekers illegaal de Middellandse Zee over komen en dat de EU dan per saldo beter af zou zijn. Daarnaast zou er gewerkt moeten worden aan Europese grensbewaking (op zee, ook), aan het helpen van de economie in Afrika en zouden er effectiever afgewezen asielzoekers teruggestuurd moeten worden.

Maar de kern van het Seehofer-plan en dus ook het Von der Leyen-plan luidt dus, dat er een definitief einde komt aan de Dublin-overeenkomst, waarin landen van aankomst verantwoordelijk zijn voor de afhandeling van de asielaanvraag van de nieuw gearriveerde asielzoeker. Nu wordt de asielzoeker meteen door dat nieuwe Europese asielagentschap naar zijn land van bestemming – dat zou dus Nederland kunnen zijn – gestuurd en dat land is verantwoordelijk voor de asielaanvraag. En als dat asiel er niet komt, moet het land van bestemming ook maar zien hoe de nu illegale migrant weer kwijt te raken.

Seehofer-plan omarmd in Brussel

Het plan-Seehofer werd op 2 december meteen enthousiast omarmd door de nieuwe Europees commissaris Schinas. 'We zijn het volledig eens met Duitsland,' aldus de Griek, die verklaarde dat alle EU-lidstaten dit plan dienden te omarmen en dat de Commissie er hard aan zou werken om dat voor elkaar te krijgen. Aangenomen wordt dat de Commissie in februari of maart het plan-Seehofer verwerkt zal hebben in het aangekondigde 'migratiepact', waarna Duitsland in de tweede helft van volgend jaar als EU-voorzitter de afronding verzorgt.

En wat vindt Nederland er van? Voorlopig is het muisstil. Tot afgelopen zomer was het in Den Haag bon ton om voor het verdelen van asielzoekers in Europa te zijn. Sterker nog: premier Mark Rutte (VVD), Frans Timmermans (PvdA, Europees lijsttrekker) als ook Wopke Hoekstra (CDA, mogelijk kandidaat-lijsttrekker) lieten zich in harde taal uit over de Oost-Europese landen die zich verzetten tegen het door Brussel laten verdelen van asielzoekers.

Frans Timmermans maakte zich al ongeliefd in Oost-Europa met zijn dreigementen en de bewering dat de landen daar achter zouden blijven als ze niet mee zouden doen aan de trend om 'divers' te zijn. Rutte en Hoekstra dreigden – in lijn met dreigementen van de Franse president Macron – om EU-subsidies in te trekken en zelf om de grenzen met dwarse Oost-Europese landen weer dicht te gooien. Ik schreef daar eerder over
https://www.sypwynia.nl/het-nieuwe-ijzeren-gordijn-van-mark-en-wopke/ .

Is het Binnenhof nog wel zo blij met het

asielzoekers-verdelen?

Je zou dus zeggen, dat Den Haag ook enthousiast zou reageren op de Malta-deal en het Seehofer-plan. Maar staatssecretaris Ankie Broekers-Knol (VVD, migratie) was helemaal niet zo blij met de Malta-deal om 'ngo-asielzoekers' over Europa te verdelen. Nederland doet er dan ook niet aan mee.

Ondertussen is het aantal asielzoekers dat naar de Europese Unie komt niet meer zo hoog (1,2 à 1,3 miljoen in 2015 en 2016), maar de daling stagneert ook (rond de 600.000). In Nederland waren er in 2015 zo'n 60.000 asielaanvragen, maar dit jaar worden het er nog altijd meer dan 30.000 (plus naar schatting 5000 familieleden, dit jaar). Dat is per jaar drie keer zoveel als in de jaren na de eeuwwisseling. En afgewezen asielzoekers zijn nauwelijks het land uit te krijgen.

Kan het daarom zijn, dat er aan het Binnenhof minder hard wordt gedreigd met straffen voor weigerachtige Oost-Europese landen, omdat Nederland ook niet zit te wachten op een Brussels agentschap dat in het vervolg de asielzoekers aan Nederland toedeelt? Het is te hopen. Het plan-Seehofer is het definitieve einde van de Nederlandse zeggenschap over wie Nederland wel of niet op het eigen grondgebied toelaat.

Mijn wekelijkse YouTube-filmpje gaat ook over het duwen en trekken in Europa over asiel- en migratie. Kijk maar.